

In Vaassen houden Jan en Petra te Riele een vleesveehouderij met 250 stuks voornamelijk Verbeterd Roodbont vleesvee. Een deel van de dieren, zoogkoeien met jongvee en stieren is ondergebracht in een nieuwe hellingstal. De bestaande stallen heeft de veehouder laten staan.

Hellingstal voor vleesvee

48 Vleeskoeien (links) staan aan een stand met keerbeugels op de grup en rechts het liggedeelte

Het aantal bezoekers tijdens de open dag bij de veehouder Te Riele uit Vaassen was ruim 1.400. In het bijzonder trok de hellingstal de aandacht. In Nederland is de stal nog vrij onbekend. Dat geldt niet voor landen waar stro goedkoper is, zoals Frankrijk en Duitsland waar hellingstallen vaker worden toegepast. Dat gebeurt in die landen vooral in de vleesveehouderij.

Te Riele heeft een vleesveehouderij met 250 stuks hoofdzakelijk Verbeterd Roodbont vleesvee. Zo'n 150 dieren verblijven in de hellingstal die 57,5 m bij 22,3 m breed is. De nokhoogte bedraagt 7,5 m. De 104 lichtplaten in het dak maken dat de stal licht is en ruim oogt. Op het dak liggen golfplaten. De zijwandhoogte bedraagt aan beide zijden 3,5 m en bestaat voor een gedeelte uit geprefabriceerde betonnen wandelementen.

Om het inregenen in de stal te minimaliseren steekt aan beide zijgevels het dak 1,0 m over. De prefab betonelementen

hebben aan de ene zijgevel een hoogte van 1,8 m vanaf peil en aan de andere zijgevel een hoogte van 2,1 m vanaf peil. De ruimte tussen de bovenkant van het prefab betonelement en de onderzijde van de dakgording, ter hoogte van de zijwand, is in zijn geheel open. Deze opening is af te sluiten door een regelbaar ventilatiegordijn. De uitlaat van de lucht in de stal gebeurt door een open over-

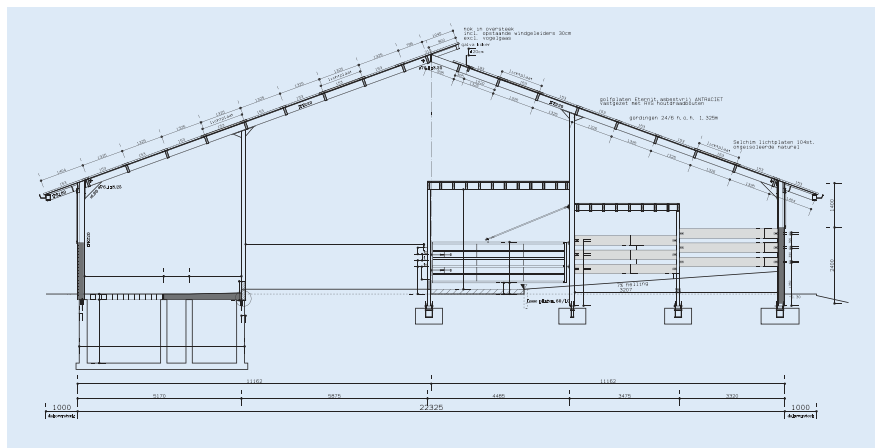
steeknok. Er is dus een volledig natuurlijk ventilatiesysteem aanwezig in de zoogkoeienstal.

In de kopgevels zijn prefab betonelementen aanwezig tot niveau 3,5 m boven peil. Alle prefab betonelementen, dus zowel in de zij- als kopgevels, zijn tussen de spanten aangebracht. Alle buitenwanden hebben een dikte van 150 mm en zijn afgewerkt met steenstrips, die in verschillende aanzichten verkrijgbaar zijn.

INDELING

Aan de ene kant van de nieuwe stal staan 48 vleeskoeien vast aan een stand met keerbeugels op de grup. Het binden heeft voor de veehouder voordelen bij het individueel voeren en controle van de dieren. Volgens de veehouder is het beter om de dieren vast te zetten omdat ze elke 3 weken tochtig zijn. Wanneer ze dan los zouden lopen, zorgt dit voor veel onrust. Er zijn geen wettelijke bepalingen die deze huisvestingsvorm tegenhouden.

Iedere koe heeft een stand van 1,65 m lang en 1,1 m breed tot zijn beschikking. Deze stand, bestaande uit een prefab afstortplaat en een afstortlaag, is afgewerkt met een rubberen mat voor een comfortabele ligplaats. Onder de vlees-

Doorsnede van de stal

koeien bevindt zich een 2 m diepe mestkelder. Direct achter de stand is een stalen rooster geplaatst van 0,8 m voor een betere doorlaat van de mest. Vervolgens komt na het stalen rooster een betonrooster van 2,50 m. De voergang is 6 m breed en ligt in het midden van de stal. Aan de andere kant ligt de hellingstal met 13 hokken. De mestgang is 3 m breed.

LIGGEDEELTE

In het hellinggedeelte worden groepjes zoogkoeien met kalveren of groepjes jonge stieren gehuisvest. Ieder hok heeft een stro- en liggedeelte, een vreetgedeelte, voerhek en voeropslag. Het voerpad ligt 0,15 m hoger, zodat de dieren makkelijker bij het voer kunnen. Het vee ligt in het hoogste gedeelte. De hellingstal heeft een helling van 7 %. Ieder hok is 4,4 m breed en 11 m lang. Iedere zoogkoe met kalf heeft 8 m² tot haar beschikking. De ligruimte bedraagt 8 m.

Op het hoogste punt van het hellende vlak wordt 2 keer per week stro gestrooid. De dieren lopen het strooiselpakket naar beneden. Een mestschuif haalt twee keer per dag het stro, dat inmiddels mest is geworden, op het laagste punt uit de stal. De mest gaat via deze schuif naar de – nog niet overdekte – mestopslagsilo achter de stal. Deze silo is 15 bij 8 m en 2,5 m hoog. Eén keer per jaar wordt al het stro uit de stal gehaald. Door de automatische mestschuif blijft maximaal 0,20 m mest liggen. Voor een hellingstal zijn voldoende dieren nodig en de dieren moeten voldoende gewicht hebben om het strooiselpakket naar beneden te lopen. Dat is met het vleesvee bij Te Riele wel gegarandeerd. Een hellingstal heeft als voordelen, dat de gezondheid van de dieren prima is en het huisvestingssysteem vraagt weinig arbeid. Bovendien bindt de mest zich aan het stro en zo ontstaat er vaste koemest. De veehouder vindt dat de kans op klauwletsel bij de dieren in een potstal groter is dan in een hellingstal, omdat ze in een potstal in natte mest lopen.

STROZOLDER

Boven de dieren is een strozolder waar vanaf de veehouder stro strooit in de loop- en ligruimte. Deze zolder ligt 3,3 m vanaf de buitenmuur. Dat biedt de veehouder de mogelijkheid om het stro

Het liggedeelte van de hellingstal heeft een helling van 7 %

De voorzijde van de hellingstal

vanaf het hoogste punt van de stal naar beneden te strooien. De totale lengte van de zolder is 53 m en de breedte is 8 m. Vanaf vloerpeil gemeten ligt de bovenzijde van de zolder op 3,57 m en bij het hellinggedeelte van de stal op 2,87 m.

ANDERE STALLEN

De hellingstal is niet de enige stal bij de veehouder. Er zijn nog een ligboxen, potstal en Hollandse stal. De potstal biedt plaats aan 12 dieren en meet 12 bij 20 m. De guste koeien – dieren die nog gedekt moeten worden – hebben de mogelijkheid om naar buiten te gaan om te vreten. De helft van de stal wordt gebruikt voor stro-opslag en in het resterende deel lopen de koeien los. Het stroverbruik in een potstal ligt ongeveer 30 % hoger dan in een hellingstal. Verder

beschikt de veehouder nog over een kraamstal met een operatieafdeling voor de geboortes van de dieren die meestal met de keizersnede ter wereld komen.

Partijen

Opdrachtgevers: Jan en Petra te Riele, Vaassen

Ontwerp: Lambert Geerkens, Meeuwen (B)

Aannemer: Lambert Geerkens, Meeuwen (B)

Beton: Bouwbedrijf Jansman, Luttenberg

M. van Seggelen, Imagro